

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет права, публічного управління
та національної безпеки
Кафедра економічної теорії,
інтелектуальної власності та публічного
управління

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

ХОМЕНКО ОЛЬГА ПАВЛІВНА
(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

УДК 352.071:005.21
(індекс)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
УПРАВЛІННЯ ІНФРАСТРУКТУРНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
(тема роботи)

281 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і назва спеціальності)

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр
кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання
ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне
джерело

О. П. ХОМЕНКО
(підпис, ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

Керівник роботи
ТИЩЕНКО Світлана Володимирівна
(прізвище, ім'я, по батькові)
кандидат економічних наук, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Житомир – 2023

Висновок кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління

за результатами попереднього захисту: **ХОМЕНКО Ольгу Павлівну**
допущено до захисту.

Протокол засідання кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління № ____ від «____» грудня 2023 р.

Завідувач кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління

к.е.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Валентина ЯКОБЧУК
(власне ім'я, прізвище)

«____» грудня 2023 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти **ХОМЕНКО Ольга Павлівна** захистив
(прізвище, ім'я, по батькові)

кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за національною шкалою _____

Секретар ЕК

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Настасія ПУГАЧОВА
(власне ім'я, прізвище)

АНОТАЦІЯ

ХОМЕНКО О. П. Управління інфраструктурним забезпеченням територіальної громади. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування – Поліський національний університет, Житомир, 2023.

Зміст анотації. Проаналізовано теоретичні засади управління інфраструктурним ресурсним забезпеченням територіальної громади на прикладі Романівської ТГ. Визначено основні ресурсні характеристики обраної для дослідження громади. Результати дослідження характеризують загальні риси розвитку ТГ в Україні. Визначено ефективні шляхи вдосконалення управління інфраструктурним ресурсним забезпеченням ТГ.

Ключові слова. Види ресурсів, громада, інфраструктура, інфраструктурне ресурсне забезпечення, удосконалення, управління інфраструктурними ресурсами.

ABSTRACT

Khomenko O. Management of infrastructural support of the territorial community. - Qualification work on manuscript rights.

Qualification work for obtaining a master's degree in specialty 281 - public management and administration - Polissia National University, Zhytomyr, 2023.

Abstract content. The theoretical principles of management of infrastructural resource provision of the territorial community were analyzed using the example of Romanivska territorial community. The main resource characteristics of the community selected for the study were determined. The results of the study characterize the general features of the development of territorial community in Ukraine. Effective ways of improving the management of infrastructural resource provision of territorial community have been identified.

Keywords. Types of resources, community, infrastructure, infrastructural resource provision, improvement, management of infrastructural resources.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	7
1.1. Загальна характеристика ресурсного забезпечення територіальних громад	8
1.2. Поняття про ресурси та ресурси громад. Поняття про інфраструктуру	11
1.3. Загальні засади управління ресурсами територіальних громад	11
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ РОМАНІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	13
2.1. Загальна характеристика Романівської територіальної громади	13
2.2. Соціальна інфраструктура Романівської територіальної громади	16
2.3. Транспортна та комунальна інфраструктура Романівської територіальної громади	21
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНФРАСТРУКТУРНИМ РЕСУРСНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ РОМАНІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	24
3.1. Шляхи вдосконалення управління транспортною інфраструктурою	24
3.2. Напрямки модернізації системи управління інфраструктурою сфери обслуговування	26
3.3. Шляхи удосконалення управління інфраструктурними об'єктами нерухомості	27
ВИСНОВКИ	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	33
ДОДАТКИ	38

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Законодавство України визнає ресурси однією з складових суспільства, як об'єкт національної безпеки. Окрім духовних, морально-етичних, культурних, історичних, інтелектуальних та матеріальних цінностей, а також інформаційного, інфраструктурного та навколишнього природного середовища, ресурси є важливими для забезпечення національних інтересів України. Рациональне використання ресурсів вважається пріоритетом.

На сучасному етапі основними реальними та потенційними загрозами національній безпеці України та стабільності в суспільстві є нераціональне та виснажливе використання існуючої інфраструктури та ресурсів, як невідновлюваних, так і відновлюваних. Для запобігання цим загрозам і створення безпечних умов життєдіяльності населення, органи державної влади та органи місцевого самоврядування ставлять перед собою завдання підвищення ефективності використання та управління цими ресурсами.

Питання управління інфраструктурного ресурсного забезпечення територіальної громади піднімали у своїх працях: В. Бабаєв [1], Г. Борщ [4], В. Кузьмин [30], А. Мельник [31], М. Орлатий [22], С. Серьогін [31], З. Сірик [32], І. Чикало [36]. Однак, попри значну кількість досліджень даного питання, проблема управління інфраструктурним ресурсним забезпеченням територіальних громад залишається актуальною.

Мета кваліфікаційної роботи: дослідження особливостей управління інфраструктурним ресурсним забезпеченням Романівської територіальної громади.

Згідно із поставленою метою були визначені наступні *завдання кваліфікаційної роботи:*

1. Розглянути теоретичні засади управління ресурсним забезпеченням територіальних громад.
2. Надати загальну характеристику Романівської територіальної громади.

3. Дослідити соціальні інфраструктурні ресурси досліджуваної громади.

4. Ознайомитися з інфраструктурними ресурсами Романівської територіальної громади.

5. Обґрунтувати шляхи вдосконалення управління інфраструктурним ресурсним забезпеченням територіальної громади на прикладі Романівської територіальної громади.

Об'єкт дослідження: інфраструктурні ресурси громади, Романівська територіальна громада, її структура, ресурси та процеси управління.

Предмет дослідження: інфраструктурне ресурсне забезпечення громади, що включає різноманітні об'єкти, послуги та мережі, їх ефективне використання та управління ними з метою забезпечення розвитку та задоволення потреб громади.

Методи дослідження: для досягнення поставлених завдань у кваліфікаційній роботі були використані спеціальні та загальнонаукові **методи** здійснення економічних досліджень. Серед них застосовувалися порівняння, синтез, аналіз, індукція та дедукція.

Публікація за темою дослідження: Хоменко О. П. Шляхи удосконалення управління ресурсним забезпеченням Романівської територіальної громади. Інструменти і практики публічного управління в контексті децентралізації - 2023: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (22-23 червня). - Поліський національний університет, 2023. – С. 482-485.

Практичне значення отриманих результатів: результати кваліфікаційної роботи дають можливість здійснювати аналіз інфраструктурного ресурсного забезпечення територіальних громад та застосовувати обґрунтовані методи вдосконалення управління інфраструктурним ресурсним забезпеченням територіальних громад, аналогічних досліджувань.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 36 сторінок та 4 додатки на 4 сторінках. Робота містить 5 таблиць, список використаних джерел із 40 найменувань.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

1.1. Загальна характеристика ресурсного забезпечення територіальних громад

В сучасних умовах, з урахуванням стрімкого наростання кризових явищ, нестабільності внутрішньої ситуації країни, політичних та соціально-економічних напружень, територіальним громадам важливо приділяти більше уваги питанням власної економічної безпеки. Це означає, що необхідно вирішувати питання щодо покращення традиційних методів управління та шукати нові підходи, які забезпечуватимуть стійкий економічний стан та розвиток територіальних громад (ТГ).

Ключовим фактором для стійкого економічного розвитку та функціонування територіальної громади є раціональне та ефективне управління ресурсним забезпеченням.

Ресурсне забезпечення розглядається через різні характеристики, що визначають його сутність. Деякі з таких характеристик наведено в табл.1.1.

Таблиця 1.1

Характеристики ресурсного забезпечення ТГ

№ п/п	Характеристика	Опис
1.	Сукупність певних видів ресурсів	Ресурсне забезпечення ТГ охоплює різноманітні види ресурсів, які безпосередньо беруть участь у процесах їх розвитку. Це можуть бути фінансові ресурси (бюджетні кошти, дотації, податкові надходження), матеріальні ресурси (інфраструктура, земельні ділянки, будівлі, обладнання), людські ресурси (кадри з відповідними навичками та знаннями) та інші.
2.	Можливість забезпечення ТГ необхідними ресурсами	Ресурсне забезпечення передбачає, що ТГ має здатність забезпечити свою діяльність необхідною кількістю та асортиментом ресурсів для досягнення позитивного економічного ефекту в конкретний момент часу. Це включає здатність ТГ до планування, залучення, ефективного використання та управління ресурсами

Продовження табл.1.1

1	2	3
3.	Процес пошуку, залучення та використання різних видів ресурсів	Ресурсне забезпечення ТГ вимагає активного процесу пошуку, залучення та ефективного використання різних видів ресурсів. Це може включати залучення інвестицій, розробку програм та проектів, співпрацю зі спонсорами, залучення волонтерів та інші заходи, що спрямовані на максимізацію ресурсного потенціалу ТГ
4.	Система державних заходів	Ресурсне забезпечення ТГ також залежить від системи державних заходів, спрямованих на створення матеріальних, правових і інституційних умов для перетворення елементів ресурсного простору на засоби досягнення цілей ТГ. Це може включати розробку імплементацію відповідних законодавчих актів, політик та програм, а також створення сприятливих умов для залучення інвестицій, розвитку інфраструктури, підтримки підприємництва та інновацій

Джерело: [22].

Отримання фінансових результатів територіальної громади можливе лише при наявності відповідного ресурсного забезпечення. Територіальні громади мають ефективно розпоряджатися власними ресурсами, які в подальшому забезпечать досягнення економічного, соціального, екологічного та інноваційного ефектів.

Отже, за умови, коли у територіальних громад є достатня кількість ресурсів у своєму розпорядженні, вони здатні виконувати свої функції, розвиватися та функціонувати відповідно до поставлених цілей.

1.2. Поняття про ресурси та ресурси громад. Поняття про інфраструктуру

Термін «ресурси» тлумачиться як сукупність матеріальних і нематеріальних елементів виробничого потенціалу, якими може розпоряджатися ТГ і які використовуються для досягнення певних цілей економічного розвитку. Це охоплює фінансові ресурси, природні ресурси,

людські ресурси, інфраструктуру, технології та інші ресурси, які становлять основу для розвитку та функціонування ТГ.

Розуміння ресурсного забезпечення включає різноманітні аспекти, згідно з якими ресурси можуть бути розглянуті як природні елементи, трудові ресурси, капітал, інформація, фінанси, обігові кошти, підприємницькі здібності та інші, які використовуються у сучасних технологіях та соціально-економічних відносинах ТГ.

За визначенням М. Французової, ресурси включають все, що використовує територіальна громада для досягнення своїх цілей та задач, з метою задоволення власних та суспільних потреб [35]. В. Wernerfelt трактує ресурси як матеріальні і нематеріальні активи, пов'язані з ТГ на відносно постійній основі [40]. С. Helfat та М. Peteraf розглядають ресурси як активи, якими ТГ безпосередньо володіє, контролює і до яких має постійний доступ [39].

Ресурси є одним з факторів внутрішніх резервів економічного розвитку ТГ, при умові ефективного використання цих ресурсів. Вони забезпечують не лише особисті потреби ТГ, а й потреби суспільства в цілому.

На думку автора кваліфікаційної роботи, ресурсне забезпечення діяльності ТГ – це система забезпечення необхідними ресурсами для успішного функціонування та розвитку територіальних громад. Ресурсне забезпечення включає в себе процес пошуку, використання, раціонального використання та управління різними видами ресурсів, що потрібні для забезпечення діяльності ТГ.

На основі проведених досліджень встановлено, що в структурі ресурсного забезпечення виділяють безліч класифікацій видів ресурсів. Основні ресурси ТГ згруповані табл.1.2.

Ці ресурси взаємодіють між собою і використовуються ТГ для досягнення економічного розвитку, соціального благополуччя та інноваційного прогресу.

Основні ресурси ТГ

№ п/п	Ресурс	Опис
1.	Природні ресурси	Природні елементи, які використовуються ТГ для виробництва і задоволення потреб. Це можуть бути сировина, руди, ліси, водні ресурси, земельні ресурси та інші природні багатства
2.	Трудові ресурси	Людський капітал, тобто працездатне населення ТГ. Це включає фахівців, робітників, кваліфікації та навички яких використовуються для розвитку ТГ
3.	Капітал	Матеріальні активи, такі як будівлі, споруди, машини, обладнання та інше, які використовуються для виробництва товарів і послуг
4.	Інформаційні ресурси	Документи, дані, інформація, що використовуються для планування, управління та прийняття рішень в ТГ
5.	Фінансові ресурси	Грошові кошти і капітал, які використовуються для забезпечення фінансової стійкості, інвестицій та функціонування ТГ
6.	Підприємницькі здібності	Навички, знання та досвід керівників та підприємців, які сприяють розвитку та успіху ТГ

Джерело: [5, с. 179]

Інфраструктура – це одна з провідних категорій сучасної науки, яка визначає управління проектами регіональної економіки, містобудування, розвиток мереж, планування тощо. В перекладі з латинської мови перекладається основа будівлі. Протягом введення в науковий обіг поняття «інфраструктура» мало кілька значень: техніко-економічні особливості об’єктів, фондо- та капіталомісткість об’єктів чи розрахункові дані будь-якого об’єкту. Загалом сьогодні під поняттям інфраструктури наукова спільнота та управлінські системи розуміють сукупність об’єктів, що забезпечують комфортне існування людини на певній території.

Таким чином, оптимальне використання усіх видів ресурсів дозволяє територіальній громаді реалізувати свій потенціал і досягати поставлених цілей. Інфраструктурні ресурси є невід’ємною частиною кожної територіальної громади в Україні.

1.3. Загальні засади управління ресурсами територіальних громад

Управління ресурсним забезпеченням територіальної громади базується на ряді теоретичних засад, які допомагають забезпечити ефективне використання ресурсів та досягнення поставлених цілей. Основні теоретичні засади управління ресурсним забезпеченням наведено в табл.1.3.

Таблиця 1.3

Основні теоретичні засади управління ресурсним забезпеченням ТГ

№ п/п	Засади	Характеристика
1.	Системний підхід	Управління ресурсами розглядається як комплексний процес, що взаємодіє з іншими компонентами системи. Воно враховує взаємозв'язки та взаємодії різних ресурсів, а також їх вплив на функціонування та розвиток територіальної громади
2.	Ефективне використання ресурсів	Управління ресурсним забезпеченням спрямоване на раціональне використання наявних ресурсів з метою досягнення оптимальних результатів. Це означає ефективне використання фінансових, людських, природних та інших ресурсів відповідно до потреб та цілей територіальної громади
3.	Планування та стратегічне управління	Управління ресурсним забезпеченням передбачає розробку довгострокових та короткострокових планів, а також стратегій, спрямованих на оптимальне використання ресурсів та досягнення поставлених цілей. Це включає аналіз потреб, розробку бюджетів, планування проектів та програм
4.	Управління ризиками	Управління ресурсним забезпеченням пов'язане з управлінням ризиками, які можуть вплинути на доступність та використання ресурсів. Це включає ідентифікацію потенційних ризиків, оцінку їх ймовірності та впливу, розробку стратегій мінімізації ризиків та впровадження заходів з їх управління
5.	Моніторинг та оцінка	Управління ресурсним забезпеченням передбачає систематичний моніторинг та оцінку використання ресурсів. Це дозволяє виявляти потенційні проблеми, ефективність використання ресурсів та результативність забезпечення цілей громади. На основі отриманих даних можуть бути внесені корективи до стратегій та планів
6.	Участь громадськості	Управління ресурсним забезпеченням сприяє залученню громадськості до процесу планування, прийняття рішень та контролю. Це забезпечує більшу відкритість, прозорість та врахування інтересів громади в управлінні ресурсами
7.	Інновації та розвиток	Управління ресурсним забезпеченням сприяє пошуку та впровадженню інноваційних рішень для ефективного використання ресурсів та розвитку громади. Це може включати впровадження нових технологій, методів управління, співпрацю з партнерами та залучення інвестицій

Джерело: [30]

Враховуючи ці теоретичні засади, управління ресурсним забезпеченням територіальної громади має спрямовуватись на забезпечення ефективного використання ресурсів, задоволення потреб громади, досягнення стратегічних цілей та стимулювання сталого розвитку.

Таким чином, важливим елементом управління є моніторинг та оцінка використання ресурсів для виявлення проблем та внесення коректив до стратегій. Також участь громадськості та сприяння інноваційному розвитку мають велике значення в управлінні ресурсним забезпеченням. Реалізація цих принципів сприятиме створенню стійких та успішних територіальних громад.

РОЗДІЛ 2.

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ РОМАНІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

2.1. Загальна характеристика Романівської територіальної громади

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України № 711-р від 12.06.2020 «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Житомирської області», 25.10.2020 утворена Романівська селищна територіальна громада (Додаток А).

Адміністративним центром громади є селище Романів. Громада складається з 2 селищ та 49 сіл Житомирського району.

Населення громади становить 19 021 особу, а площа – 676,93 кв. км.

Громада розташована у південно-західній частині Житомирської області, межує на півночі – з Баранівською, Довбиською (Звягельський район) та Курненською (Житомирський район) громадами; на сході – з Пулинською, Тетерівською та Новогуївинською (Житомирський район) громадами; на заході – з Миропільською (Житомирський район) та Полонською (Шепетівський район Хмельницької області) громадами; на півдні – з Любарською та Чуднівською (Житомирський район) громадами [23].

Відстань від адміністративного центру громади до обласного центру Житомира становить 67 км, до міста Києва – 203 км, а до найближчої залізничної станції Разіне – 13 км.

Територія Громади відноситься до басейну р. Дніпро. Головною річковою артерією Романівщини є р. Лісна (ліва притока р. Тетерів). Загалом на території Громади 40 річок басейну Дніпра.

На сьогодні тимчасово виконує обов'язки Романівського селищного голови Чумаченко Юрій Миколайович.

Структурні підрозділи Романівської селищної ради згруповані в табл.2.1.

Таблиця 2.1

Структурні підрозділи Романівської селищної ради

№ п/п	Відділ	Керівник
1.	Відділ з організаційної роботи селищної ради	Мирончук К. В.
2.	Відділ юридичної та кадрової роботи селищної ради	Крижанівська С. І.
3.	Відділ земельних відносин і екології селищної ради	Мазуркевич В. Ц.
4.	Відділ бухгалтерського обліку селищної ради	Зінчук Н.А.
5.	Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, будівництва, благоустрою та комунальної власності селищної ради	Іванчук С.П.
6.	Центр надання адміністративних послуг селищної ради	Горбатюк Н.В.
7.	Сектор з питань цивільного захисту та оборонно-мобілізаційної роботи	Пушненко С.В.
Структурні підрозділи з правом юридичної особи		
8.	Фінансовий відділ	Горобець Н.А.
9.	Гуманітарний відділ	Гаврилова О.Л.
10.	Сектор соціального захисту населення	Зелюнко О.В.
11.	Сектор національно-патріотичного виховання, молоді та спорту	Ковальчук Л.Й.
12.	Служба у справах дітей	Данилевич В.І.

Джерело: [23]

Відмітимо, що до головних конкурентних переваг, що є передумовою сталого розвитку Громади слід віднести [23]:

– багаті лісові масиви та наявність корисних копалин, таких як граніти, кварцові піски, гнейси, торф, суглинки та інші, що сприяють розвитку переробної промисловості. Це надає можливості для ефективного використання місцевих ресурсів і розвитку виробничих підприємств;

– наявність сировинної бази сприяє розвитку підприємницької діяльності. Наявність необхідних матеріалів та ресурсів забезпечує підприємців можливістю розширити або створити нові види виробництва з відносно низькими витратами;

– наявність вільних виробничих площ, які оснащені необхідною інфраструктурою, сприяє залученню нових підприємств. Це дозволяє залучати інвестиції та розширювати виробництво з мінімальними витратами на створення інфраструктури;

– наявність вільних земельних ділянок для розміщення нових виробничих та комунально-складських об'єктів створює можливості для розвитку підприємницької діяльності та залучення інвестицій;

– наявність вільних трудових ресурсів створює умови для залучення кваліфікованих працівників. Це дозволяє підприємствам забезпечити необхідну робочу силу для розвитку виробництва;

– туристичні та рекреаційні ресурси є однією з конкурентних переваг Громади. Чудові природні ландшафти, мальовничі місцевості та наявність водойм (річок, озер) створюють потенціал для розвитку туристичної і рекреаційної індустрії. Можливості для активного відпочинку, екотуризму, риболовлі, відпочинку на природі та інших видів відпочинку привертають туристів та сприяють розвитку гостинності, готельного бізнесу, ресторанного господарства та інших суміжних секторів.

Всі ці фактори створюють сприятливі умови для економічного розвитку Громади, залучення інвестицій, створення нових робочих місць та покращення якості життя місцевого населення. Шляхом використання своїх конкурентних переваг, Романівська селищна територіальна громада може забезпечити сталий розвиток і підвищення добробуту своїх жителів.

На території Громади представлені такі галузі промисловості: легка, харчова, будівельних матеріалів, сільське та лісове господарство. Найбільшу питому вагу займає лісопереробна промисловість – 96,9% та обробна промисловість – 3,1%.

Найбільшими промисловими підприємствами є: ТОВ «Вівад 09», ТОВ «Екобрикетплюс», ТОВ «Світ каменя», ДП «Шпат», виробничою спеціалізацією яких є лісопереробка, виробництво продуктів харчування, виробництво меблів, будматеріалів з каменю, тирсобрикетів.

Лісове господарство у представляють ДП «Романівський лісгосп АПК» ЖОКАП «Житомироблагроліс», ДП «Бердичівський лісгосп», ІП «Романівліс» [23].

Основними сільськогосподарськими підприємствами, зареєстрованими на території громади, є: Романівська філія ТОВ СП «Нібулон», ТОВ «Єлисейські поля», ПСП «Світанкова зоря», СТОВ ім. Б. Хмельницького, ТОВ «А.Т.К», ТОВ «Камінське-Агро», ТОВ «Полонне-Агро» [23].

Отже, Романівська територіальна громада є адміністративним центром селищного типу Романів у Житомирській області. Громада включає 2 селища міського типу та 18 сільських рад, і налічує близько 19 021 особу населення. Знаходиться у південно-західній частині Житомирської області і межує з різними громадами в різних напрямках.

Громада має низку переваг, що створюють передумови для розвитку різних галузей народного господарства та забезпечення для місцевого населення сталого розвитку.

2.2. Соціальна інфраструктура Романівської територіальної громади

Медичну допомогу населенню Романівської територіальної громади забезпечують 26 медичних закладів. Серед них є Комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги Романівської селищної ради», 2 амбулаторії загальної практики сімейної медицини, 2 лікарські амбулаторії загальної практики сімейної медицини (сімейні лікарі), 11 фельдшерсько-акушерських пунктів, 9 фельдшерських пунктів та Комунальне некомерційне підприємство «Романівська лікарня» Романівської районної ради. Крім того, на території громади працює Романівський психоневрологічний інтернат Житомирської обласної ради [23].

На початок 2023 року на первинному рівні медичної допомоги у Громаді працюють 14 лікарів, з яких 11 є сімейними лікарями, 2 – педіатрами, і 12 медичних сестер загальної практики сімейної медицини. Ці медичні заклади забезпечують медичну допомогу населенню, що проживає у Романівській

територіальній громаді, забезпечуючи доступність та якість медичних послуг на місцевому рівні.

На вторинному (спеціалізованому) рівні медичної допомоги у Романівській територіальній громаді працює достатня кількість медичних працівників. Зокрема, там працює 32 лікарі, які мають атестацію на кваліфікаційну категорію на рівні 100%. Також на другому рівні працюють 81 середній медичний спеціаліст з атестованістю на кваліфікаційну категорію на рівні 88%, 27 молодших медичних працівників та 36 співробітників технічно-господарської служби.

У Романівській територіальній громаді надання стаціонарної та амбулаторної медичної допомоги організоване за допомогою різних лікувально-профілактичних підрозділів. В поліклінічному відділенні працюють різні вузькопрофільні кабінети, включаючи спеціалістів з акушерства-гінекології, дерматології, дитячої хірургії, ендокринології, інфекційних захворювань, лікарсько-консультативної комісії, профілактичних оглядів, маніпуляційного кабінету, наркології, невропатології, онкології, отоларингології, офтальмології, психіатрії, а також стоматологічне відділення, ортопедо-травматологічний кабінет, фтизіатричний кабінет та хірургічний кабінет.

Допоміжні лікувально-діагностичні підрозділи включають кабінети електрокардіографії, ендоскопії, ультразвукової діагностики, клініко-діагностичну лабораторію, рентгенологію, флюорографію, фізіотерапію, лікарняний банк крові та денний стаціонар.

Стаціонарні відділення включають відділення анестезіології та інтенсивної терапії з 6 ліжками, дитяче відділення з 18 ліжками, об'єднане відділення хірургічного профілю з 25 ліжками, включаючи хірургічні, травматологічні та гінекологічні ліжка, терапевтичне відділення з 40 ліжками та відділення екстреної медичної допомоги та медицини катастроф.

Структура та кількість ліжок (табл.2.2) проводиться у відповідність до потреб жителів Романівської ТГ.

**Структура та кількість ліжок комунального некомерційного підприємства
«Романівська лікарня» у 2020–2022 рр.**

Показник	Роки		
	2020	2021	2022
Кількість ліжок	112	109	92
На 10 тис.нас	39,4	39,88	35,1
Виконання ліжко-днів (%)	80,6	84,2	54,4
Зайнятість ліжка	250,6	266,4	184,8
Середній термін перебування на ліжку	7,4	7,8	7,4
Летальність	0,73	0,75	2,5

Джерело: [23].

На території Романівської територіальної громади працює 11 закладів загальної середньої освіти, включаючи 3 опорні заклади та 7 філій. Загальна чисельність педагогічних працівників становить 329 осіб, з яких 71% мають вищу та першу кваліфікаційні категорії, а 34% мають педагогічні звання «старший учитель» та «учитель-методист».

У загальній чисельності 2197 учнів (Додаток Б), з яких 246 першокласників, навчаються у цих закладах. Навчання організовано у 149 класах. З метою оптимізації мережі закладів освіти, проведено ґрунтовний аналіз щодо наповненості шкіл учнями, якості їх підготовки та фінансової складової.

На території Громади здійснюються перевезення учнів як за допомогою шкільних автобусів, так і на умовах договору з рейсовими автобусами. Наразі в наявності є 14 шкільних автобусів, але існує потреба у додаткових 2-х шкільних автобусах. Варто відзначити, що перевезення забезпечується з належним супроводом дітей під час поїздок.

Також на території Громади були створені інклюзивні класи в 3-х опорних закладах загальної середньої освіти, 1 філії та 5 закладах загальної середньої освіти. В цих класах навчається 22 учні з особливими освітніми потребами. Для ефективної роботи з учнями в інклюзивних класах були введені посади асистентів вчителів. Також залучено практичних психологів, соціальних

педагогів та логопедів для надання підтримки та допомоги учням з особливими потребами.

На території Громади функціонує 15 закладів дошкільної освіти різних типів. Зокрема, є 10 закладів дошкільного навчання з режимом роботи тривалістю 9-10,5 години і 5 малокомплектних дошкільних закладів, що базуються на загальноосвітніх школах і мають режим роботи тривалістю 4 години. Загальна кількість груп у дошкільних закладах становить 30, з них 6 - ясельні групи та 24 – дошкільні групи. Окрім того, працює 6 груп короткотривалого перебування дітей. Освітньо-виховний процес в закладах дошкільної освіти організовується за участю 70 педагогічних працівників, з яких 45 мають вищу педагогічну освіту [23].

В Громаді проживає 913 дітей у віці від 0 до 6 років. Закладами дошкільної освіти відвідується 663 вихованці, а 8 дітей знаходяться під соціально-педагогічним патронатом. Відсоток охоплення дітей віком від 3 до 6 років закладами дошкільної освіти складає 81,3.

Відзначимо, що у Романівській ТГ позашкільна освіта забезпечується через Романівський будинок дитячої творчості, де працює 31 гурток. Зокрема, 14 гуртків проводять заняття безпосередньо в будинку дитячої творчості, 10 гуртків базуються на ОЗЗСО «Романівська гімназія», 2 гуртки діють на базі Гордіївського ЗЗСО, 2 – на базі Врублівського ЗЗСО, 2 – на базі Камінського ЗЗСО, а 1 гурток працює на базі закладів дошкільної освіти у селищі Романів. Ці гуртки надають додаткові можливості дітям для розвитку та самовираження в різних сферах інтересів.

На території Громади працює мережа комунальних установ (КУ) сфери культури, яка включає наступні заклади [23]:

1. КУ Романівської селищної ради «Романівський Будинок культури» з 15 філіями.
2. КУ Романівської селищної ради «Биківський Будинок культури» з чотирма філіями.
3. КУ Романівської селищної ради «Романівська бібліотека для дітей».

4. КУ Романівської селищної ради «Романівська бібліотека для дорослих».

5. КУ Романівської селищної ради «Романівська мистецька школа».

6. КУ Романівської селищної ради «Краєзнавчий музей Романівщини».

Ці установи виконують різноманітні функції у сфері культури, такі як культурно-творча діяльність, культурно-виховна робота, пізнавальна діяльність, громадсько-патріотична діяльність та рекреаційно-розважальна діяльність.

Окрім того, на базі опорного закладу культури в селищі Романів працюють п'ять народних та один зразковий аматорський колективи. Також проводиться консультативно-методична робота з працівниками культури філій з метою підготовки аматорських художніх колективів з сіл Громади для отримання звання народного колективу.

В Громаді успішно функціонує КУ Романівської селищної ради «Романівська дитячо-юнацька спортивна школа». Ця спортивна школа має свою спортивну базу на центральному стадіоні, який має 1500 глядацьких місць. На стадіоні розташовані футбольне поле, легкоатлетичне ядро, тренажерний майданчик, тенісний корт, міні-футбольний та баскетбольний майданчики, а також інші спортивні споруди.

На стадіоні постійно проводяться змагання різних рівнів. Тут щороку відбувається Всеукраїнський дитячо-юнацький турнір з футболу, а також змагання з інших видів спорту з нагоди Дня фізичної культури та спорту. Крім того, у спортивній школі функціонують дві дорослі команди і дві юнацькі команди, які беруть участь у обласних Чемпіонатах з футболу.

Романівська дитячо-юнацька спортивна школа також має відділення з різних видів спорту, таких як боротьба (вільна та греко-римська), універсальний бій, баскетбол, бадмінтон та футбол. Загалом в спортивній школі займається 253 дітей. Відсоток дітей, що відвідують Романівську дитячо-юнацьку спортивну школу, у співвідношенні до загальної кількості дітей шкільного віку становить 11,5%.

На території громади працюють Романівські відділення з легкої атлетики Житомирської КДЮСШ територіальної організації ВФСТ «Колос» та Житомирської СДЮСШОР з легкої атлетики. В цих закладах навчально-тренувальною роботою займається 54 дитини. Спортсмени з Романівської територіальної громади мають значні досягнення на Всеукраїнських легкоатлетичних змаганнях. Відвідуваність дітьми усіх спортивних закладів громади становить 16%.

Також розпочато будівництво та облаштування фізкультурно-оздоровчого комплексу «Плавальний басейн». Проект передбачає плавальний басейн на 6 доріжок по 25 метрів (718 кв.м.) з глибиною від 1,5 м до 2,5 м, вмонтованим підйомником для осіб з інвалідністю, а також басейн для навчання плаванню дітей розміром 6х10 (118 кв.м.) з глибиною від 0,8 м до 1,5 м. У комплексі також передбачений спортивний зал для проведення підготовчих занять та додаткові приміщення для відпочинку [23].

Також на території громади функціонує Відділ соціального захисту населення Романівської селищної ради та Комунальний заклад «Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Романівської селищної ради».

Отже, соціальні ресурси Романівської громади включають різноманітні установи та організації, спрямовані на задоволення соціальних потреб населення.

2.3. Транспортна та комунальна інфраструктура Романівської територіальної громади

Утримання та розвиток житлово-комунального господарства на території Громади здійснюється через діяльність трьох комунальних підприємств: Романівського КП «Сервіс», Биківського КП «Водолій» та Хижинецького КП «Дар» [23]. На території Громади забезпечується централізоване

водопостачання та водовідведення, тоді як опалення здійснюється індивідуально. Водогінні мережі належать до відомчих, проте їх покриття обмежене і охоплює невелику кількість споживачів. За даними на початок 2022 року, комунальні підприємства обслуговували 1537 абонентів (Додаток В), загальна протяжність мереж водопостачання складала 30,0 км, а водовідведення – 23,8 км. Утримання комунальних підприємств включає 11 артезіанських свердловин та 5 водопровідних колонок. Рівень забезпеченості населення водою становить 12,1 відсотка. Встановлено 1201 лічильник для обліку води, а втрати води під час постачання до кінцевих споживачів становлять 21,6 відсотка. Крім того, на утриманні комунальних підприємств знаходяться 4 каналізаційно-насосні станції та 2 очисні споруди каналізації.

На території Громади було створено 20 санкціонованих сміттєзвалищ, з найбільшими обсягами накопичення в селищі Романів (35178 тонн на рік), с. Биківка, с. Романівка (628 та 630 тонн на рік відповідно), с. Червоні Хатки та с. Врублівка (104 та 192 тонни на рік відповідно). В інших населених пунктах фактичні обсяги накопичення відходів становили від 64 до 76 тонн на рік. Розміщення відходів на сміттєзвалищах вимагає додаткових ресурсів для їх утримання, санації та рекультивації.

Лише в селищі Романів та с. Велика Козара систематично здійснюється вивезення твердих побутових відходів Романівським КП «Сервіс». У селищі Романів є 2 контейнерних майданчики з 9 контейнерами, а також 32 контейнери для побутових відходів у різних частинах селища. Проте рівень охоплення населення цими послугами в цих населених пунктах залишається низьким – близько 30%. В інших населених пунктах такі послуги взагалі не надаються або мають періодичний характер, що спричиняє утворення незаконних сміттєвих звалищ. Загалом, лише 10,5% населення має доступ до послуги зі збору сміття [23].

На території Громади знаходиться 39 доріг загального користування, з них 3 є державного значення (Т-06-01 (Баранівка-Висока Піч), Т-06-18 (Залужне-Романів), Т-23-09 (Шепетівка-Чуднів-Бердичів)), а 36 – місцевого

значення. За діючою маршрутною мережею пасажирського автомобільного транспорту здійснюється перевезення на приміській маршрутній мережі та на внутрішньо обласній маршрутній мережі. Загальна протяжність доріг становить 220,3 км, з них 48,8 км належать до державних доріг, а 171,5 км – до місцевих. Також на території населених пунктів Громади є вулиці і дороги комунальної власності загальною протяжністю 293,0 км. (Додаток Г) [23].

Відмітимо також, що територію Громади перетинає електрифікована залізнична двоколійна лінія Козятин-Здолбунів Центральної залізниці. Транспортне сполучення забезпечується автомобільними дорогами загального користування державного та місцевого значення. Основний транспортний вузол-зв'язок розташований в селищі Романів.

Дорожня інфраструктура Громади перебуває в незадовільному стані, що є результатом недостатнього фінансування дорожніх робіт. Це призвело до порушення нормативних міжремонтних строків та відсутності можливості провести технічне оновлення дорожньої галузі. Найбільш проблемними є дороги місцевого значення та вулиці і дороги комунальної власності, які потребують ремонту.

Таким чином, Романівська ТГ має інфраструктурні ресурси, які забезпечують належне функціонування Громади. Деякі види ресурсів потребують модернізації та оновлення. Інфраструктурне забезпечення потребує вдосконалення шляхів управління.

РОЗДІЛ 3.

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНФРАСТРУКТУРНИМ РЕСУРСНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ РОМАНІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

3.1. Шляхи вдосконалення управління транспортною інфраструктурою

З метою підвищення рівня управління транспортною інфраструктурою в територіальній громаді необхідно застосовувати інноваційні підходи та методи, а саме:

- дані та аналітика;
- стандартизація та інтеграція;
- оптимізація мережі транспортного сполучення;
- feedback з жителями громади;
- безперервний професійний розвиток працівників транспортної інфраструктури.

Проаналізуємо кожен з напрямків вдосконалення управління транспортною інфраструктурою територіальної громади. Створення єдиного центру збору інформації має важливе значення, адже передбачає використання інформаційних систем збору даних, зберігання їх та використання з єдиного джерела. Збір даних має здійснюватись за кількома напрямками: трафік пасажирів, кількість одиниць техніки, що переміщується в підпорядкованих мережах, технічний стан дорожнього покриття, мостів, переправ тощо. Ця інформація має можливість відрегулювати і покращити якість обслуговування пасажироперевезень: перевантажені напрямки необхідно поповнити додатковими одиницями перевезення, непопулярні маршрути скоротити з метою економії ресурсу. Дані про кількість одиниць техніки дають можливість визначити транспортне навантаження на дорожнє покриття основних напрямків перевезень. Це, в свою чергу, дозволить спланувати необхідні роботи з

обслуговування доріг, оскільки найзавантаженіші шляхи будуть потребувати частіших ремонтів. Також дороги, мости та шляхопроводи, які використовуються рідше мають підтримуватись у належному стані та не потребуватимуть значних капіталовкладень через певний час експлуатації.

Стандартизація та інтеграція у вдосконаленні інфраструктури транспорту передбачає запровадження уніфікованих стандартів вантажо- та пасажироперевезень різними видами транспорту з метою підбору найефективнішої моделі. Це дозволить економити фінансові ресурси як громади так і приватних перевізників. Також цей напрямок передбачає підтримку приватних ініціатив, які забезпечують обслуговування населення громади.

Оптимізація мережі транспортного сполучення передбачає зосередження більших капіталовкладень у транспортні мережі більшого навантаження, розбудову нових мереж, які можуть сполучати населені пункти між собою (за умови економічної обґрунтованості), скорочення мереж, які не використовуються, проведення на їх місці рекультиваційних робіт та перетворення їх в інфраструктурні об'єкти іншого призначення.

Для планування розвитку транспортної інфраструктури, особливо пасажирських перевезень, необхідно здійснювати систематичні опитування населення за різними напрямками: якість перевезень, швидкість та своєчасність таких послуг тощо. Окрім того ефективний зворотній зв'язок керівництва та жителів громади спрощує виявлення проблемних питань в транспортній інфраструктурі та дозволяє швидше та ефективніше їх вирішувати.

Зрештою, висококваліфіковані фахівці є основою якісного управління інфраструктурою в будь-якій галузі чи сфері. Транспортна інфраструктура не є винятком. Саме тому існує постійна необхідність навчання працівників транспортної інфраструктури: від будівельників, ремонтників до менеджерів громад. В Романівській територіальній громаді існують певні проблеми з управлінням транспортною інфраструктурою, тому використання вищезазначених шляхів значно поліпшить цю ситуацію [23].

Отже, існують шляхи удосконалення управління транспортною інфраструктурою територіальних громад і їх впровадження забезпечить новий рівень розвитку, зокрема і в Романівській громаді.

3.2. Напрямки модернізації системи управління інфраструктурою сфери обслуговування

Інфраструктурні об'єкти сфери обслуговування передбачають споруди та мережі енергопостачання, водопостачання, тепла, водовідведення, каналізації, очисних споруд, об'єкти соціального обслуговування: освіта, медицина, культура, торгівля, дозвілля тощо. Від якості роботи цієї ланки інфраструктури залежить безпосередньо якість життя населення громади. Відповідно, для високої якості роботи потрібні ефективні методи управління такими ресурсними об'єктами. Серед інноваційних методів управління соціальною інфраструктурою територіальної громади можна виділити:

- цифровізація управлінських процесів;
- інтеграція систем;
- впровадження елементів відновлюваної енергетики.

Цифровізація усіх процесів в ланці соціальної інфраструктури передбачає використання аналітичного програмного забезпечення для обробки даних, створення корпоративних систем для обміну інформацією, застосування технологій штучного інтелекту для усунення помилок, впровадження мобільних додатків для користування послугами та чат-ботів для ефективної комунікації менеджерів та населення громади, використання цифровізованих лічильників використаних ресурсів, запровадження автоматизованих систем обліку та контролю показників. Також важливим аспектом є зосередження баз даних в єдиних реєстрах для зручності користування та обліку споживачів послуг. Ці заходи значно спрощують систему реєстрації користувачів послуг, облік використаних ресурсів, полегшують зв'язок між громадянами та

менеджерами, економлять час та трудовий ресурс, усувають до мінімуму можливість внесення помилкових даних.

Інтеграція систем передбачає формування єдиної системи надання послуг з боку державних, комунальних та приватних суб'єктів інфраструктури сфери обслуговування. Ці процеси унормовуються договорами та угодами між суб'єктами сфери обслуговування, забезпечуючи належний рівень життя населенню громади.

Однією з глобальних проблем людства є проблема зміни клімату, спричинена тривалим використанням людиною викопних вуглеводнів (нафта, газ, кам'яне вугілля). Саме тому, як ніколи, актуальним є розвиток технологій відновлювальної енергетики. Запрошення інвесторів із зеленої енергетики, впровадження енергозберігаючих технологій, оновлення основних виробничих фондів на основі високотехнологічних виробів та устаткування дає можливість в довгостроковій перспективі заощадити та інших напрямках діяльності громади. В Романівській територіальній громаді існує потреба в застосуванні наведених підходів щодо вдосконалення управління інфраструктурою сфери обслуговування, а саме підвищення рівня цифровізації послуг, розширення приватного партнерства в галузі відновлювальної енергетики [23].

Отже, більшість інноваційних підходів до удосконалення управління інфраструктурою сфери обслуговування базуються на інноваційних цифрових технологіях та високотехнологічному обладнанні, впровадження якого значно поліпшує якість життя населення громад.

3.3. Шляхи удосконалення управління інфраструктурними об'єктами нерухомості

Об'єкти та споруди, що входять до інфраструктури територіальної громади, мають специфіку в управлінні. З метою вдосконалення управління інфраструктурою нерухомого майна можна застосувати такі підходи та методи:

- енергоефективність;
- автоматизоване управління технічним обслуговуванням;
- сучасні технології безпеки;
- розробка довгострокових та короткострокових стратегій.

Заходи з енергоефективності, що вже запровадженні в Україні показують високий рівень економії теплових ресурсів. Саме тому здійснення заходів з підвищення енергоефективності будівель та споруд інфраструктури громад в перспективі покриває витрати за ці заходи за рахунок економії коштів та оплаті енергоресурсів. В довгостроковій перспективі кошти, зекономлені на енергоресурсах можна використати в інших потрібних напрямках розвитку громади.

Автоматизовані системи управління технічним обслуговуванням мають високі показники точності та унеможливають фіксацію помилкової інформації. Збираючи дані лічильників, облікових записів автоматизовані системи формують аналітичні звіти за секунди, що економить час та трудовий ресурс.

Сучасні технології безпеки дозволяють запобігти виникненню надзвичайних ситуацій техногенного характеру в будівлях та спорудах, убезпечити працівників від різного виду травматизму під час виконання виробничих функцій, підвищити продуктивність праці в результаті.

Планування та розробка стратегій розвитку територіальних громад виступає базою майбутнього існування цих адміністративних одиниць. Стратегії розвитку передбачають будівництво, модернізацію, перепрофілювання, демонтаж будівель і споруд в межах громади. Стратегія диктує необхідність існування певної системи будівель і споруд в майбутньому. Якісно відпрацьована стратегія гарантує якісне життя жителів громади.

На території Романівської громади має перспективу напрямом розвитку заходів з енергозбереження, адже більшість споруд та будівель інфраструктури нерухомості є енергонеефективними. Також для визначення рівня

енергоефективності в Романівській громаді необхідно проводити експертизу будівель та споруд [23].

Отже, напрямки удосконалення управління інфраструктурою нерухомості передбачає впровадження прогресивних технологій будівництва, модернізації будівель і споруд на підставі експертних висновків спеціалізованих закладів.

ВИСНОВКИ

Отже, дослідивши поняття ресурсів громади, особливостей управління інфраструктурних ресурсним забезпеченням Романівської територіальної громади можемо зробити наступні висновки:

1. Розглянувши теоретичні засади управління ресурсним забезпеченням територіальної громади ми з'ясували, що управління ресурсним забезпеченням територіальних громад є важливим аспектом їх розвитку. Ефективне використання ресурсів сприяє досягненню стратегічних цілей, підвищенню якості життя громадян та забезпеченню сталого розвитку. Для успішного управління ресурсами необхідно проводити аналіз потреб громади, розробляти плани та стратегії забезпечення ресурсами, залучати різні джерела ресурсів, включаючи фінансові, людські, матеріальні та інформаційні. Важливим елементом є моніторинг та оцінка використання ресурсів для виявлення проблем та внесення коректив до стратегій. Окрім того, участь громадськості та сприяння інноваційному розвитку також мають велике значення в управлінні ресурсним забезпеченням. Реалізація цих принципів сприятиме створенню стійких та успішних територіальних громад.

2. Об'єктом нашого дослідження було обрано Романівську територіальну громаду, що є адміністративним центром селищного типу Романів у Житомирській області. Громада включає 2 селища міського типу та 18 сільських рад, і налічує близько 19 021 особу населення. Знаходиться у південно-західній частині Житомирської області і межує з різними громадами в різних напрямках.

Однією з ключових конкурентних переваг Громади є наявність значних лісових масивів та родовищ корисних копалин, що створює потенціал для розвитку переробної промисловості та підприємницької діяльності. Громада також має вільні виробничі площі з необхідною інфраструктурою, що сприяє залученню нових видів виробництва з незначними витратами.

Також важливими перевагами є наявність вільних земельних ділянок для розміщення нових виробничих та комунально-складських об'єктів, наявність вільних трудових ресурсів та багатий потенціал у сфері туризму та рекреації.

Використовуючи свої конкурентні переваги, Романівська територіальна громада може забезпечити сталий розвиток, залучення інвестицій та покращення якості життя своїх мешканців. Значна увага приділяється економічному розвитку, розвитку інфраструктури та підтримці підприємництва.

3. Дослідивши соціальні інфраструктурні ресурси громади можемо сказати, що ці ресурси Романівської громади включають різноманітні установи та організації, спрямовані на задоволення соціальних потреб населення. В громаді працюють культурні заклади, такі як будинки культури, бібліотеки та мистецькі школи, які забезпечують культурно-творчі та розважальні функції. Крім того, на території громади діють спортивні заклади, включаючи дитячо-юнацькі спортивні школи та відділення з різних видів спорту, які сприяють розвитку фізичної активності та спортивних досягнень. Наявність соціальних ресурсів сприяє створенню сприятливого середовища для розвитку і самореалізації мешканців громади та сприяє покращенню їх якості життя.

4. Ознайомившись з інфраструктурними ресурсами ТГ ми дійшли висновку, що Романівська ТГ має значні інфраструктурні ресурси, включаючи водопостачання, водовідведення та енергопостачання. Централізоване водопостачання та водовідведення забезпечуються комунальними підприємствами на території Громади, існують артезіанські свердловини та водопровідні колонки. Протяжність мереж водопостачання становить 30,0 км, водовідведення – 23,8 км.

Територія Громади також має дорожню інфраструктуру, включаючи 39 доріг загального користування, з яких 3 – державного значення. Загальна протяжність доріг складає 220,3 км, з них 48,8 км – державних і 171,5 км – місцевих. Проте, дорожня інфраструктура потребує ремонту та технічного переоснащення.

5. Удосконалення управління інфраструктурним ресурсним забезпеченням територіальних громад і Романівської громади у тому числі передбачає впровадження кількох ключових шляхів та підходів. Серед них – цифровізація управлінських процесів, створення електронних баз даних на основі аналітичного програмного забезпечення, проведення модернізаційних робіт, налагодження ефективного зворотнього зв'язку з населенням громади, залучення активних та ініціативних громадян до розробки та реалізації Стратегії розвитку громади. Результатом цього буде покращення якості життя громади та стимулювання сталого розвитку регіону, розвиток інфраструктури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бабаєв В., Новікова М. Сучасні підходи до зберігання та нарощення ресурсного потенціалу територіальної громади. Держава та суспільство. 2018. № 4. С. 197–201.
2. Балдич Н., Гнидюк Н., Трутковськи Ц. Дослідження навчальних потреб представників органів місцевого самоврядування України. Аналітичний звіт. програма ради Європи «Децентралізація і реформа місцевого самоврядування в Україні». Київ, 2019. 122 с.
3. Берданова О. Ресурсне забезпечення регіонального та місцевого розвитку. Всеукраїнська мережа фахівців та практиків з регіонального та місцевого розвитку. 2014. URL: https://regionet.org.ua/files/05.RLD_Resource_Berdanova_Materials_UA.pdf (дата звернення: 20.11.2023).
4. Борщ Г. А., Вакуленко В. М., Гринчук Н. М., Дехтяренко Ю .Ф., Ігнатенко О. С., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф., Юзефович В. В. Ресурсне забезпечення об'єднаної територіальної громади та її маркетинг: навч. посіб. Київ,– 2017. 107 с.
5. Біль М.М., Лещух І. В., Попадинець Н. М. Наукові засади дослідження ендогенного потенціалу територіальних громад. Інфраструктура ринку. 2018. Вип. 26. С. 267– 274.
6. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад: навч. посіб. К.: ТОВ «Підприємство ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 256 с.
7. Василюк О. Д. Формування спроможності об'єднаних територіальних громад: кадровий аспект. Ефективність державного управління. 2017. Вип. 2. С. 197–205.
8. Вольська О. М. Кадрове забезпечення органів влади: проблеми та шляхи вирішення. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2020. Вип. 2. С. 186-193.

9. Воскобієв С. І. Політика органів місцевого самоврядування щодо залучення інвестицій . Науковий вісник Академії муніципального управління. 2012. Вип. 1. С. 399–405.
10. Ганущак Ю. І. Територіальна організація влади: Напрямки змін: монографія. Львів: Астролябія, 2013. 61 с.
11. Гринчишин І. М., Біль М. М., Лещух І. В., Патицька Х. О., Попадинець Н. М. Потенціал територіальних громад : оцінювання та напрями підвищення ефективності використання : науково-аналітична доповідь. Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», 2019. 127 с.
12. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. №254к/96-ВР / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
13. Корецька Н.І. Проектний офіс як інструмент вибору, планування та контролю управлінських рішень. Управління проектами та розвиток виробництва: зб. наук. пр. Луганськ : вид-во СЛУ ім. В. Даля, 2010. № 4 (36). С. 156–162.
14. Кузьмин В. Структурування потенціалу територіальної громади. Науковий вісник. 2015. № 11. С. 177–180.
15. Мельник А. Управління ресурсами території в контексті європейської та національної політики регіонального розвитку. Вісник Тернопільського національного економічного університету № 3, 2018 р. С. 7–21.
16. Мамонова В., Балдич Н., Гринчук Л. та ін. Джерела та механізми фінансування місцевого економічного розвитку : навчальний посібник. Київ : Центр громадської експертизи, 2013. 176 с.
17. Моделювання ефективної фінансової діяльності органів місцевого самоврядування ОТГ в умовах децентралізації . Консолідований підхід. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/568/4.pdf> (дата звернення: 15.11.2023).

18. Навіщо децентралізація? Децентралізація: веб-сайт. URL: <https://decentralization.gov.ua> (дата звернення: 27.11.2023).
19. Нестор О. Управлінський актив територіальних громад: теоретичні підходи та прикладні аспекти. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2021. №1. С. 21 – 26.
20. Олексюк Г. В., Лисяк Н. М., Попадинець Н. М. Концептуально-структурні моделі ендогенного потенціалу об'єднаних територіальних громад як передумова підвищення їх конкурентоспроможності. Економіка України. 2019. № 3. С. 52-69.
21. Ольшанський О. В. Ресурсне забезпечення розвитку території : двовимірний підхід. Публічне управління: теорія та практика. 2013. Вип. 4. С. 220–225.
22. Орлатий М. К., Романюк С. А. , Дегтярьова І. О. Ресурсний потенціал регіону: навч. посіб. Київ: НАДУ, 2014. 724 с.
23. Офіційний сайт Романівської ОТГ. URL: <https://romanivska-gromada.gov.ua/> (дата звернення: 17.05.2023).
24. Попадинець Н. М., Патицька Х. О., Лещух І. В. Сучасні проблеми використання природно-ресурсного потенціалу територіальних громад в Україні в умовах децентралізації . Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2019. Вип. 3. С. 3–9.
25. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 25 травня 1997 р. № 280/97-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (дата звернення: 18.11.2023).
26. Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17 черв. 2014 р. № 1508-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18> (дата звернення: 22.11.2023).
27. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження КМУ від 1 квітня 2014 р. № 333-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-р> (дата звернення: 22.11.2023).

28. Руденко В. П. Географія природно-ресурсного потенціалу України. / В. П. Руденко. Львів : Світ, 1993. – 240 с.
29. Савчук Д. М. Характеристика ресурсного потенціалу громади та оцінка ефективності його використання. Український журнал прикладної економіки. 2018. Том 3. № 1. С. 83–94.
30. Саєнко П. Теоретичні засади формування стратегії розвитку об'єднаної територіальної громади. Економіка і суспільство. 2016. Вип. 7. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/7_ukr/100.pdf. (дата звернення: 27.11.2023).
31. Серьогін С.М., Шаров Ю. П., Бородін Є. І., Гончарук Н. Т. Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти: монографія. Дніпро.: ДРІДУ НАДУ, 2016. 276 с.
32. Сірик З. О., Панухник О.В., Білик Р.Р. Внутрішньоресурсний потенціал місцевого самоврядування: особливості використання. Український журнал прикладної економіки. 2020. Том 5. № 3. С. 26–41.
33. Сторонянська І. З., Беновська Л. Я. Орієнтація на управління активами територіальних громад: теоретичні підходи. Регіональна економіка. 2020. № 1. С. 5-13. URL: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2020-1-1> (дата звернення: 03.12.2023).
34. Толкованов В. В. Підвищення професійної компетентності державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування. Університетські наукові записки. 2012. № 2. С. 23–29.
35. Французова М.А. Сущность ресурсного обеспечения деятельности организации. Транспортное дело. 2008. № 3. С. 12.
36. Чикало І. Управління ресурсоефективністю об'єднаної територіальної громади. Держава та регіони. Серія: Державне управління. 2017. № 2 (58). С. 144–151.

37. Шаульська Л. В., Безпалько О. М. Управлінський потенціал розвитку територіальних громад в Україні. Наука, освіта, суспільство: реалії, виклики, перспективи: зб. 2019. С. 170-172.

38. Шкуратова І. І. Управління природно-ресурсним потенціалом в економічній системі регіону / І. І. Шкуратова // Вісник Академії митної служби України. Сер.: Державне управління. – 2011. – №1. – С. 92–97.

39. Helfat C., Peteraf M. The dynamic resource-based view: capability life cycles. Strategic Management Journal. 2003. № 24. P. 997.

40. Wernerfelt B. A Resource-Based View of the Firm. Strategic Management Journal. 1984. № 5. P. 173.